

HEEM-
NIEUWS

Heemkundekring Bergeijk

de Keersopper

nr 39

Inhoud:

De laatste schaapherder van Bergeijk	<i>Frits van der Heijden</i>	p 2
Jan Roijers, koperslager	<i>Wim van Dooremolen</i>	p 7
Een eeuw kloostergeschiedenis	<i>Johan Biemans</i>	p 12
Zoals ik de bevrijding beleefde	<i>Ton Christiaans</i>	p 17

De Kroonluchter van de St.Joris Gilde van Bergeijk.

Heemkundekring Bergeijk

Secretariaat:

Dr.Duchateaustraat 75 5571DB Bergeijk

E-mail: info@heemkundekringbergeijk.nl

www.heemkundekringbergeijk.nl

Rabobank Bergeijk IBAN NL95RABO0101373627

HEEMKUNDEKRING BERGEIJK

Hallo, heemkundevrienden.

Na de vakanties verdiepen we ons weer extra in de kennis van ons heem.

De vorige Keersopper eindigde met de ontdekte inscriptie

'1 mei 1906 Mèr Felicité' op de oude kloosterkerkhofkapel

(foto Martien Veekens in 'Nieuwsbrief' juli 2015)

Het verleidde Johan Biemans tot een artikel Kloostergeschiedenis, aanvullend op eerder verschenen verhalen over het klooster.

Bij het mooie weer in augustus schreef Frits van der Heijden over de laatste Bergeijkse schaapherder.

Verder in deze septembermaand bevrijdingsherinneringen van de onlangs overleden Ton Christiaans (zie pag.17).

Het verhaal van de Hofkerkrestauratie in Keersopper 38 wordt hier vervolgd met de historie van de koperslager Roijers.

Het mooie werk wat uit koper geslagen kan worden toont de foto hier naast, waarvan pagina 21 het ontwerp toont.

Aldus, voor elk wat wils.

Veel Leesplezier.

Wim van Dooremolen

Redactie: e-mail doorem@planet.nl

Wim van Dooremolen

Cas van Houtert

Ad Tilborghs

Daniel Vangheluwe

Martien Veekens

Jaap Bussing

De laatste schaapherder van Bergeijk.

De Kempen was een gebied dat vroeger voornamelijk bestond uit schrale zandgronden met vennen en heidevelden. Om in hun levensonderhoud te voorzien hielden de bewoners op de hoger gelegen gronden schapen. Op de lager gelegen gronden langs de beken Reusel, Beerze, Run en Keersop kon men koeien houden omdat daarvoor wel geschikt gras beschikbaar was.. Ook Bergeijk kende rond 1900 grote heidevelden, zoals de Bergerheide, Berkterheide, Einderheide en Maaijerheide. In die tijd waren er nog diverse schaapskuddes in Bergeijk.

Rond 1900: Veel heide rond Bergeijk.

De schapen die toen gehouden werden waren hoofdzakelijk Kempische Heideschapen . Het Kempische Heideschaap is een middelgroot schaap, maar behoort toch tot de grote heideschapen. Het is kleiner en minder zwaar dan het Veluwe schaap maar heeft wel een betere vleeskwiteit.

Het is uitermate geschikt voor het beheer van heideachtige vegetaties en schrale graslanden. Het schaap staat hoog op zijn benen, heeft een lange rug en een statige verschijning. Volwassen oeien wegen tussen de 45 en 65 kg, ze brengen ongeveer 1,5 lam groot en de wolopbrengst is gemiddeld 3 kg. Als gevolg van de vele schapen in de Kempen en Zuid-Oost Brabant, die gehouden werden voor de wol, zijn in Tilburg vroeger de wol-fabrieken ontstaan.

Toen ik naar de bewaarschool ging, op 't Loo (1949-1950), kwam er geregeld een kudde over 't Loo, zoals op de volgende foto van vóór 1950. Deze was van Peer Haon, zoals wij die noemden; hij heette Peer van Diepenbeek, die op het Voorste Loo ofwel de Weebosserweg woonde. Begin jaren '50 is zijn kudde opgeheven.

De laatste bekende schaapherder in Bergeijk was Jasz van der Heijden (1920-2010). Hij is met enkele tussenstops in Bergeijk terecht gekomen. Jasz van der Heijden was op 12 mei 1920 geboren in de Broekstraat in Geffen.

Hij was de jongste op een na in een gezin met 10 kinderen, waarvan 9 jongens. In april 1929 vertrok het gezin naar Woensel, waar het 2 jaar woonde op een boerderij van jonkheer Smits van Oyen. Voordat ze in Bergeijk terecht kwamen woonden ze nog 6 jaar in Aalst-Waalre. Na die tussenhaltes betrokken ze in 1937 de boerderij Maaij 1. Vroeger was het (A272) aan de Neerpelt-schendijk in Bergeijk. Deze weg liep vanaf de Broekstraat naar de Barrier. In 1947 werd de naam van de weg veranderd, het 1^e deel in Burgemeester Aartslaan en het 2^e deel in Maaij. In de volksmond is het de Moeskop-pendijk omdat de familie Moeskops aan het begin woonde.

Jasz' 1^e schaapskooi bij **A**, de 2^e bij **B**.

Bekend is dat Burgemeester Aarts het boerenbelang zeer belangrijk vond en daarom liet hij met het gemeentebestuur grote heidevelden ontginnen. Ook liet hij aan de weg naar de Barrier een wetering aanleggen. Daarbij werd een huis gebouwd voor de pachter, tevens landarbeider op de wetering; wanneer is niet exact bekend. Het huis kreeg de naam "Heiproef", het was tevens een herberg. Dit huis is in 1874 afgebrand. Daarna is op die plek de huidige boerderij gebouwd. Midden in de 50-er jaren woonde Jasz na zijn trouwen met Doortje uit Geffen nog een jaar bij zijn moeder en broer op Maaij 1. Hij was weg van schapen en maakte in de veldschuur ruimte voor zijn kudde.

Links op de foto Frans van Knegsel en midden met colbert Jasz bij de wetering tegenover de boerderij op de Maai, met rechts de eerste schaapskooi.

De woning met schaapskooi aan de Borkelsedijk.

Eind jaren 50 bouwde hij eigenhandig een schaapskooi aan de Borkelsedijk. Hij ging er met Doortje en zijn gezin wonen.

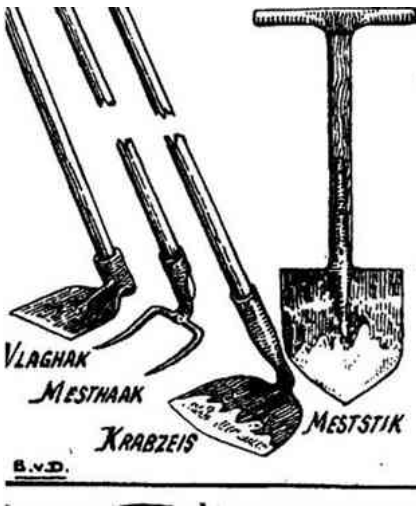
Water moesten ze met de hand oppompen en electra was er niet. Ze werkten met gaslampjes. In het voorste gedeelte woonden ze en achterin stonden de schapen. Zijn kudde groeide uit tot zo'n honderd schapen.

Omdat hij zelf bij de Gezondheidsdienst voor Dieren in Bostel werkte, strikte hij bij een bezoek aan de boeren een boerenknecht, Frans van Knegsel.

Deze knecht hoedde zijn schapen in de natuur van de Westerhovense Hei, Maaij en Liskes.

De schapen stonden en lagen het hele jaar door 's nachts op stro in de schaapskooi. Het was niet de gewoonte om de schaapskooi geregeld uit te mesten. Dit gebeurde hoogstens 1 keer per 2 jaar, wat in hield dat er een flink pak mest, tot wel 40 cm dik, op de bodem lag. Samen met mijn

vader en mijn broer heb ik de schaapskooi wel eens uitgemest, wat een hels karwei was. De bovenlaag was droog en alles zat aan elkaar gekoekt. Er waren in die tijd nog geen loadertjes of hydraulische kraantjes om het

boeltje op te scheppen. Het gereedschap waren een meststik en mestrieken.

De vlaghak en krabzeis werden gebruikt om het "strawsel" (strooisel) los te maken en te verzamelen voor in de potstallen.

Met de meststik werden blokken van ca. 60x60 cm gestoken en dan konden we met de riek de mest los maken en laden. Deze werd met paard en wagen naar het land gebracht, met de mesthaak van de wagen getrokken en later gespreid.

Om dat het houden van schapen ondertussen meer geld kostte dan het opleverde heeft Jasz zijn kudde verkocht en heeft hij de schaapskooi na 6 jaar verlaten voor een woning in de Bucht. De hoeder Frans van Knegsel had toen ook geen werk meer en is via de gemeente nog enkele jaren stortplaats beheerder geweest. Op de plaats waar de schaapskooi heeft gestaan is nu een hondensportterrein.

Jasz kon het toch niet laten om van schapen te genieten en verzamelde daarna mini-schaapjes; bij een bezoek aan Doortje zag ik in een vitrinekast zijn verzameling. Op een gegeven moment heeft hij er wel een kleine honderd bij elkaar gesprokkeld.

In 2010 is Jasz op 90-jarige leeftijd overleden.

Frits van der Heijden

Jan Roijers, koperslager.

Op 10 februari 1899 werd te Bergeijk ingeschreven: Johannes Roijers, geboren te Boxtel 29 januari 1878.

Jan Roijers kwam toen de kerk op Bergeijk 't Hof rond de eeuwwisseling een grote restauratie en uitbreiding onderging.

Hij ging op het adres Bergeijk A 334 wonen, dat is de oude school op het kerkhof. Tussen de kerk en het oude Luihuis, boven op de foto rechts, ziet men op de achtergrond nog juist het schoolhuis dat in 1878 werd verkocht. Daarna werd het even 'n sigarenfabriek voor Raupp en voor Keunen en vervolgens werden het woningen. Het gebouw had vier vertrekken, die de Vier Uitersten werden genoemd: 'De Dood', 'Het Oordeel', 'De Hel' en 'De Hemelse Glorie'.¹

'Geloof, Hoop en Liefde' werden de sociale woninkjes ook genoemd. 't Is daar waar de koperslager Jan Roijers in 1900 kwam te wonen; dicht bij zijn werk, dat wel.

¹ J.Dielis, De Eyckelbergh 25 aug. 1960

Jan Roijers trouwde op 8 juni 1903 met Maria Francisca Henselmans. In 1909 bouwde Jan Roijers een eigen zaak naast de marechauseekazerne aan de Burgemeester Magneestraat., wat toen de Schoolstraat heette. Hier kwam het bedrijf tot ontplooiing. Vooral door zijn vakmanschap. Jan maakte van koper alles, zelfs een oorspuit voor dokter Hoyink van Pappendrecht.

Maar Jan was niet alleen koperslager, hij handelde en had een winkel, zoals men kan zien op de foto achter de militairen. Hij verkocht bronolie-lampkes en plattebuiskachels en legde eerste lichtinstallaties en stallampen aan.

Hieronder staat Jan Roijers in 1914 voor zijn woning, samen met de militairen die i.v.m. de 1e wereldoorlog gemobiliseerd zijn. Het glas boven in de voordeur vermeldt trots 'Koperslager'. Of geldt de trots van Jan zijn zontje Toon, voor hem staande, waar hij zo naar kijkt. Met het fietsje: de oudste zoon Jan (Geb.1906).

Vader Jan ging met de tijd mee. Zie hieronder de verbouwde woning met een erker voor de winkel en met een werkplaats ernaast. Daar werkte de koperslager, die na hard werken wel eens uit de band sprong. Zoals die keer toen hij een nieuwe bodem onder een pan had gezet. Toen

hij klaar was en 25 cent vroeg aan de vrouw die hem kwam halen, zij die dat ze dat teveel vond. Waarna Jan de pan pakte en daar de bodem uitsloeg die door de werkplaats zeilde. De vrouw kreeg de pan

in de hand gedrukt met "En nou d'r uit gij". De foto van 1942 toont de uitgebreide winkel. Voor het huis staat zoon Wil en dochter Jo.

Wat er ook staat in 1942: een benzinepomp, SHELL.

Zoon Toon Roijers was in 1925 in het bedrijf gekomen, het vak geleerd op de ambachtschool in Eindhoven en van zijn vader.

Een rekening van 1946 laat zien waar J.Roijers en Zonen zoal mee bezig waren.

2

J. ROIJERS & ZONEN - BERGEYK
 • KOPERSLAGERIJ - RADIO - EN RIJWIELHANDEL - ELECTR. LICHT. EN KRACHT - INSTALLATIE •
 TELEFOON No. 12 NORTON PUTBORING EN WATERLEIDING

BERGEYK, 31 December 1946

REKENING VOOR *De Ned. Herv. Gemeente*
 GIBO No. 430081 *hemi leverantoren Fritz Hakken Eindhoven*

1946			Zegel f.	0	10
Sept	14	<i>Kruis slot in de pomp en arbeid</i>		4	50
		<i>en nieuwe pompen</i>		2	50
Des	2	<i>ten dat koperen licht met arbeid</i>			
	12	<i>en arbeid in de garage</i>		29	95
		<i>ten installatie van</i>		2	25
		<i>5 lokaal en 3/4 lokaal plattegrond</i>		6	62
				48,92	

J. Roijers
17 Januari
 PER GIBO 41

Onder leiding van Antoon Roijers gaat het bedrijf na de oorlog moderniseren.

Platte buiskachels vervangen door blinkende gasfornuizen, de bronolie-lampkes door grote kroonluchters enz. Na de oorlog gaat de Schoolstraat Burgemeester Magneestraat heten, Vernieuwing daar bij Toon Roijers. Het pand van vader Jan werd in 1959 afgebroken. Er kwam op nummer 56 van de straat een grote winkel met woonhuis en werkplaats (zie de foto van 1964). Het is duidelijk vooral een installatiebedrijf.

De koperslager Jan Roijers stierf in 1961. Kleinzoon Jan, die ook een goede koperslager zou worden, kwam als 15-jarige al in het bedrijf. Na het overlijden van zijn vader in 1970 nam Jan het bedrijf over tot in 2000 het 100-jarige bestaan werd gevierd.

Ongeveer 100 jaar nadat Jan Roijers aan de restauratie van de Hofkerk werkte, werkte Jan Roijers aan de restauratie van de Hofkerk. Hier is zoon Hans bezig met koperwerk.

SANITAIR INSTALLATIEBEDRIJF
JAN ROIJERS & ZN v.o.f.
 Sedert 1900

Aanleg en onderhoud centrale verwarming
 Dakbedekkingen - Rioleringen
 Lood- en zinkwerken - Gas- en waterleidingen

Shoerboom
 Burg. Muggenstraat 26
 8571 HD, Gengyk

Tel. (0487) 57 13 14
 Fax. (0487) 57 30 32

Dat koperslaan een kunst is bewijst de kroonluchter die Jan maakte voor het St Joris Gilde van Bergeijk. (Zie het ontwerp op pagina 21 en het resultaat vooraan in deze Keersopper.)

Zoals Jan naar zijn opa heette, zo is ook Jan's zoon naar opa genoemd, Toon, maar wel eigentijds Anthony. Nog steeds in bedrijf (Verwarmingsservice BV). Maar de winkel is niet meer .

Daar staat nu een appartementencomplex, geheten 'De Koperslager'.

Wim van Dooremolen

Een eeuw kloostergeschiedenis

1. Een informatiebord

Op zaterdag 13 juni 2015 werd in het Patersbos een informatiebord over honderd jaar kloostergeschiedenis onthuld. Een mooie aanwinst om de herinneringen aan een eeuw kloosterleven op deze plek voor de toekomst vast te houden. Helaas was ik daar bij verhinderd, zodat ik pas daarna kennis nam van tekst en uitleg. Een en ander gaf aanleiding om even hierop te reageren.

Onder de bovenste foto lees ik: Klooster en Rectorhuis aan 't Hof. Daar had bij kunnen staan: en meisjesschool, want de hoogbouw met lage aanbouw links van het rectoraat was allemaal meisjesschool. In de topgevel

staat het beeld van Sint Joseph, de patroon van de meisjesschool. Rechts van de hoofdingang van het klooster staat het beeld van de Heilige Ursula uit de tijd dat de zusters Ursulinen het klooster nog bewoonden. Op de verdieping waar dat beeld staat, daar was vroeger de kapel uit 1899. Deze heeft gediend totdat in 1926 de nieuwe kapel gebouwd werd.

De kerkhofkapel die in 1906 werd gebouwd als herinnering aan 25 jaar zusters Ursulinen (1880-1905) werd door moeder overste Mére Félicité Paulussen onthuld op 1 mei 1906.

À propos, 1 mei was voor de Ursulinen een datum van betekenis omdat

De kapel (1899) van de zusters Ursulinen op bovenverdieping

op 1 mei 1832 de eerste achttien zusters hun eeuwige geloften deden in aanwezigheid van Z. Em. Kardinaal Steckx, de toenmalige aartsbischop van Mechelen.

Bij die gelegenheid werd de stichting kerkelijk goedgekeurd als Ursulinenklooster van Tildonk, waar het klooster van Bergeijk onder ressorteerde. Dit even terzijde.

Terug naar het informatiebord. Het woord prieel vind ik niet gelukkig gekozen. Een prieel is een tuinhuisje en daarvoor heeft de kerkhofkapel (vroeger met piëta erin) nooit gediend.

Toen in 1933/1934 in de Patronaatstraat het nieuwe 'bejaardenhuis' werd gebouwd, namen andere zusters de zorg voor de ouderen over. Dat waren de zusters van de congregatie van Marie Postel (moederhuis Boxmeer). Deze verzorgden het onderwijs in Westerhoven en niet in Bergeijk. Boven deze tekst lees ik: EERST ZUSTERS EN DAARNA BROEDERS. Dat Broeders had Paters moeten zijn. Er waren bij de paters en fraters (filosofie en theologie) slechts enkele broeders: één voor de boerderij, één kleermaker, één schoenmaker en af en toe nog wel een klusjesman. Meestal deed mijn vader alle klein onderhoud, zowel bij de zusters als bij de paters (waar hij 43 jaar tuinman en duizendpoot was).

Er was inderdaad een grote moestuin bij en een boomgaard met 400 fruitbomen van allerlei soort. Mijn vader heeft ze nog geplant, twintig rijen van twintig bomen, mooi in het vierkant met een bijenhal tegen de beukenlaan van het park. Ook waren er nog twee weilanden die grensden aan de Eerselsedijk zoals die vroeger liep en waar nu de klinkerweg met huizen eraan herinnert.

Het Paviljoen, ofwel het eigenlijke Prieel, stond op een heuvel aan het einde van de beukenlaan en grenzend aan de hoog afgerasterde tennisbaan – de eerste echte tennisbaan in Bergeijk. Tijdens WO II werden in het paviljoen clandestien varkens gekweekt. Dat had tot gevolg dat de houten vloer door de ammoniak (zeik) helemaal werd aangetast en vervolgens ook de opgaande houten wanden. En dat betekende uiteindelijk exit theehuisje en het was nog wel zo degelijk gebouwd.

De naam 'nonnenbos' was niet juist, omdat de zusters Oblaten van de Assumptie zelf een stuk bos hadden dat wij vroeger 'nonnenbos' noemden. Dat was het eerste bos aan de rechterkant van de Eerselsedijk, nu adres

Eerselsedijk 22. Dat hadden de paters gekocht van de dames Groenen en was bedoeld voor de zusters Oblaten, maar je zag ze daar eigenlijk nooit.

2. Herinneringen aan het klooster

Hierbij merk ik dat al veel uit het geheugen van Bergeijk is verdwenen. De heuvel waar vroeger de Engelbewaarder op stond die is al verdwenen in de tijd van de paters.

Sint Jozef op zijn sokkel in het park.

De eenzame pilaster in het park was de sokkel van het grote beeld van Sint Jozef. Dat beeld is destijds vernield.

Het Heilig Hartbeeld stond aanvankelijk op de binnenplaats van het rectoraat. Toen de nieuwe kapel in 1926 klaar was, werd het verplaatst op de binnenplaats naast de nieuwe kapel. Daar stonden ook allerlei speelwerk-
tuigen, zelfs een draaimolen die de pensionnaires zelf moesten aanduwen. Toen in 1931 de nieuwe huishoudschool werd gebouwd kwam het Heilig Hart midden op het plein voor deze nieuwbouw. Op zeker moment is het beeld in verval geraakt en opgeruimd.

H. Hart in de tuin van het rectoraat. Links op de achtergrond het oude raadhuis. Over de vijver zou ik een heel hoofdstuk kunnen schrijven. Dat houden we dan maar tegoeed tot een volgende keer.

Johan Biemans 19.6.2015

Ton voor het
Doktershuis, 2002

In memoriam Ton Christiaans.

Ton is gestorven op 26 juli j.l. Vanaf de oprichting van de Heemkundekring Bergeijk is hij actief geweest in de heemkunde. Het zat in zijn genen. Hij was ook lid van de heemkundekring in zijn geboortedorp Oploo. Hij stond voor iedereen altijd klaar met woord en daad en liet duidelijk weten hoe hij erover dacht.

Het verleden is de basis voor het heden.
Ton, dank voor je inzet.

Toen Ton in 2010 op de basisschool ter introductie op het onderwerp Wereldoorlog II eigen ervaringen ging vertellen, gebruikte hij daarvoor het volgende verhaal.

Zoals ik de bevrijding beleefde

Door Ton Christiaans

De invasie had plaatsgevonden en de geallieerden hadden vaste grond onder de voeten gekregen.

De geallieerde legers naderden steeds meer en toen ook burgemeester Goossens, na gewaarschuwd te zijn, hals over kop onderdook en hij voor het laatst bij ons gezien was om nog gauw wat bankzaken te regelen, vond ook mijn vader de tijd gekomen om onder te duiken. Hij stuurde zijn tweede vrouw met twee kleine kinderen en mijn zus naar haar ouders die op een afgelegen boerderij woonden, halverwege tussen Overloon en Venray in het Venray's Broek. Zelf bleef hij samen met mij overnachten bij bevriende boeren in Sint Tunnis en Westerbeek of bij familie in Oploo. Zo nu en dan, als de kust veilig was, gingen we wel eens langs ons leegstaande huis om het te inspecteren, maar alles bleef onaangevoerd. Op Dolle Dinsdag toen het gedesillusioneerde Duitse leger in paniek trachtte "de Heimat" te bereiken, moesten we overhaast 's-nachts schuilen in de bedding van de Molenbeek toen verzetsmensen de handwijzer op de hoek van de Deurnese weg en de Loonse weg in Oploo in de verkeerde richting hadden gezet en de in verwarring gebrachte Duitse troepen uiteindelijk Piet Cornelissen als levende handwijzer dwongen de goede richting aan te geven.

Kort daarna hadden geallieerde luchtlandingen plaats bij Millingen en Arnhem en ontstond de corridor die van de grens bij Bergeijk via Eindhoven en Son langs Grave en via Nijmegen naar de brug bij Arnhem liep. Het Duitse leger leek onder de voet gelopen te zijn en iedereen was er van overtuigd dat de oorlog bij ons ten einde was. We voelden ons weer veilig in Sint Tunnis en fietsten van daar uit naar de Graafseweg om met eigen ogen de geallieerde legers te zien langs trekken. Toen Duitse jagers een aanval inzetten op de geallieerde konvooien en we beschutting moesten zoeken achter de dikke bomen die de Graafse weg omzoomden besloten we maar weer zo gauw mogelijk naar het rustige Sint Tunnis te gaan. En hoewel we op de terugweg nog snel de sloot in moesten duiken voor een Duitse gevechtswagen die al schietend over de Lamperdse hei reed, waren we er van overtuigd dat dit de laatste stuiptrekkingen waren.

De volgende dag, zondag 24 september 1944, vond mijn vader dat we wel een bezoekje aan de familie in Venray konden brengen omdat het daar -zo afgelegen- wel veilig zou zijn. We hadden allang niets meer van ons gezin gehoord en mijn stiefmoeder was in verwachting van haar derde kind.

Ze bleken het goed te maken en ze drongen er bij ons op aan om te blijven overnachten, of schoon wij eigenlijk het plan hadden om naar ons huis terug te keren. De Landwacht zou nu wel andere zorgen aan haar hoofd hebben.

In alle vroegte verschenen er Duitse legereenheden die kanonnen en luchtafweergeschut rondom de boerderij begonnen op te stellen en ons aanzegden onmiddellijk richting Venray centrum te vertrekken. Ter plaatse zou een nieuw front worden gevormd tegen het geallieerde leger.

Onze eerste schuilplaats was een kilometer verder op de Laagheidse weg richting Venray.

Op de boerderij van het gezin Voermans. In de lege silo voor kuilvoer.

Maar na twee dagen werden we ook daar verdreven en vonden we onderdak bij de familie van Haren aan de Oostsingel. Daar mocht mijn tweede moeder met de kinderen en haar ouders in de kelder en bleven de overige leden van de familie in de keuken en de schuilkelder buiten. Daar overleefden we het bombardement op Venray op zondagmiddag 2 oktober. In een gat dat in de tuin gegraven was, waarop boomstammetjes waren gelegd met een laag zand erover.

De eerste van een serie bomkraters die door kettingbommen waren geslagen, bleek later op minder dan 30m afstand te liggen. Geen wonder dat onze eerste indruk was geweest dat het woonhuis, met iedereen daarin aanwezig, zou zijn weggevaagd.

De nacht daaropvolgend, toen pensionaat Jeruzalem in brand stond, moesten we weg.

We werden te voet via gehucht 't Brikske richting Oerle gedirigeerd. Halverwege lag daar de boerenhoeve "De Blakt". Heel de oorlog lang was dit al een toevluchtsoord geweest voor onderduikers en geallieerde piloten op doorreis. En in deze dagen waren ook wij er welkom.

Terwijl de slag om Overloon in volle hevigheid werd uitgevochten verbleven wij met ruim 200 vluchtelingen op deze boerderij, liggend in de uitgeruimde betonnen varkenskooien. Op daarin neergelegde bundels stro.

Boven ons een planken zoldering en daarboven op een laag van plus minus 3m stro onder een schuin puntdak.

Moeders met kleine kinderen mochten in de grote kelder van het woonhuis, waar ook de radiotelegrafisten van de Duitse commandopost verbleven. De kleintjes moesten de hele dag stil worden gehouden en mochten niet huilen omdat anders de veldtelefoons niet konden worden verstaan. Voorwaar een hele opgave.

In de stal werden de eerste dagen hele rozenkransen gebeden. Later werd dit op aandringen van pater Max, een Franciscan, teruggebracht tot drie maal per dag een rozenhoedje op momenten dat de granaatinslagen op zijn hevigt waren.

Als de Engelsen hun theepauzes hielden (alle dagen op vaste tijden) renden de jonge mannen naar buiten waar het vee in de wei liep om de getroffen dieren te slachten en het vlees uit te snijden, terwijl de meisjes van deze gelegenheid gebruik maakten om de overgebleven dieren te melken om daarvan pap voor de kleinsten te kunnen maken. Het meel daarvoor kon worden gemalen met behulp van elektriciteit, opgewekt door een klein windmolentje op het dak. En of schoon het geallieerde granaten regende rondom de boerderij werd deze wonderlijk genoeg slechts zelden getroffen.

Een keer kwam er een precies op de nok van het dak tot ontploffing, waarbij slechts de koperen kop dor de meters dikke laag stro drong, en de planken van de zoldering doorbrak, maar in een toefstro boven onze hoofden bleef hangen. Een tweede keer werden er slechts enkele stenen uit een zijmuur geslagen.

Op een dag, juist toen de Duitse commandant voor overleg naar het hoofdkwartier was geroepen, kwam er een grote groep burgers uit de richting Oerle, die eigenlijk richting Venlo moesten om loopgraven en tankgrachten te gaan graven bij de Maas. Toen bleek dat onze boerderij al overvol was probeerden ze, door de frontlinie, bevrijd gebied te bereiken. Daarvoor moesten ze door niemandsland heen over een beek waarvan de brug was vernietigd. Toen er niets gebeurde en zij ook niet terugkeerden, besloot een groep van ons het zelfde te wagen. Ook wij sloten ons bij hen aan. De- genen die dit niet hebben gedurfd zijn later via Venlo naar Groningen geëvacueerd en werden pas maanden later bevrijd.

Wij echter volgden pater Max, die met een witte luier aan een bonenstaak voorop liep. Mijn vader, die zo ver niet lopen kon, op een fiets zonder banden, door mij voortgeduwd. Mijn stiefmoeder achter een kinderwagen, getrokken door de hond, met een kind erin en een er boven op, zittend op wat bagage. Mijn zus moest de hond leiden en mee helpen trekken. Over een plank die op een meegenomen ladder over de beek werd gelegd. Midden door niemandsland, terwijl links en rechts in het veld granaten ontploften.

Plotseling dook een Spitfire-jachtvliegtuig uit de hemel naar beneden en terwijl hij laag over ons heen vloog begon de piloot met de vleugels te wuiven, ten teken dat hij de witte vlag had gezien en ons niet zou aanvallen.

Honderden meters verder kwam plotseling de platte helm van een Canadese soldaat om de hoek van een schuur te voor schijn. De soldaat stak zijn duim op als teken van welkom en gebaarde ons snel door te lopen richting Venray. En terwijl de Duitsers zich nog op het terrein van de Sint Servatiusstichting hadden verschanst, bereikten wij de ruines van het vrijwel verlaten dorp ongedeerd.

Aan de rand van het dorp richting Overloon werden we opgevangen en konden met een legertruck, die voorraden had aangevoerd, mee terug rijden naar Oploo en naar Sint Tunnis.

Ofschoon rondom ingesloten door de bevrijders en hun legervoertuigen, vonden wij "de Bottermien" ongeschonden terug.

En terwijl heel Sint Tunnis die nacht wakker lag van onophoudelijk kanongebulder richting nog niet bevrijd gebied, sliepen wij door alles heen. Ons voor het eerst weer veilig voelend, in ons eigen bed.

In Memoriam Hans Bruns.

Zo vlak voor het verschijnen van deze Keersopper bereikt ons het bericht dat Hans Bruns op 21 september j.l. overleden is.

We zagen Hans niet op onze wekelijkse contactavond, want Hans was bij veel Westerhovense activiteiten betrokken.

Ook was hij bestuurslid bij Eicha.

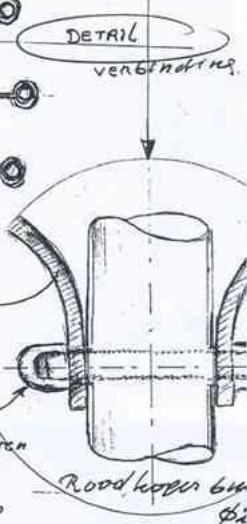
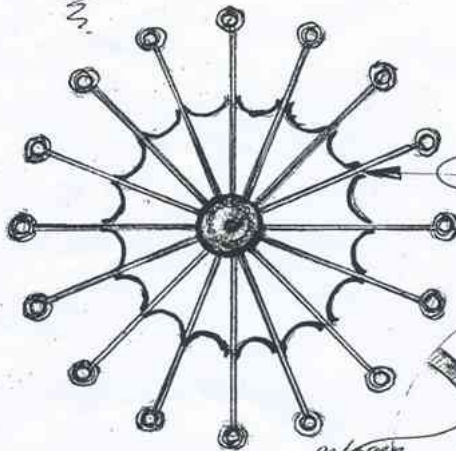
Als heemkundelid was hij vooral betrokken bij tentoonstellingen .

Hij leverde uit eigen verzameling materiaal voor teutententoonstellingen, voor '100 jaar RABO' en 'Ploeghistorie'-tentoonstellingen, De contacten werden altijd gekenmerkt door vriendelijkheid en goede zin.

Hans, bedankt daarvoor.

Wij wensen zijn vrouw en familie sterkte toe.

voor de kroon slinger y nae room 00
 Schetsplan
 Breegje
 boven aanzicht

Plaats ophanging
 in overles

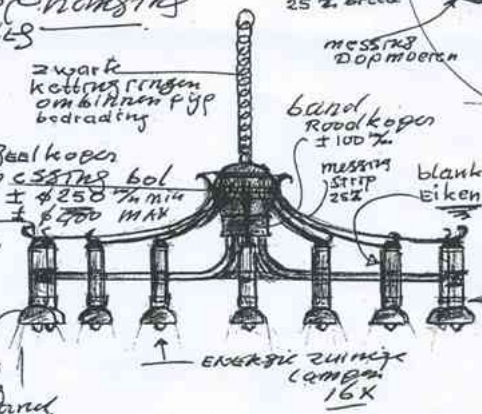
zwarte ketting ringen
 om binnen pijp
 bedrading

Sealkoper
 Messing bol
 ± φ 250 ± 1mm
 ± φ 400 MAX

band
 Rood koper
 ± 100%

messing
 strip
 25%
 blank
 Eikenhout φ 85 mm
 Lang 200 mm
 16 stuks

halfraad
 messing bolletjes
 φ 85 mm
 Sealkoper

Rood koper
 Ringen
 om eikenhout
 ± 50% Hoog
 vast gezet
 met koperen
 bolkoppen

kopjes
 messing
 met Rond
 ± 150 x 160 x φ
 (nader te bepalen)

of
 van varkens
 blaas
 (imitatie)
 licht belem
 of seel

Totaal Ronding
 ± φ 180 cm
 doorsn-

Lampen
 moeien
 kunnen dit

ontwerp oct. 2000

Kroonluchterontwerp

Bonte vliegenmepper

Ficehoela Hypomeppa

Herkenningspunten:

Duidelijk herkenbaar door zijn zwiepende staart, welke vele kleurvarianten kent. Voor de mens is de staart duidelijk een inspiratiebron geweest tegen de vliegenoverlast.

Eigenschappen:

Mept als een tennisser zijn voedsel in de lucht direct naar zijn snavel toe. Het schouwspel van het jongen voeren in de lucht heeft al menig dichter geïnspireerd.

Biotoop:

Vrij algemene vogel die het best gedijt in omgevingen waar weinig opgeruimd wordt. Onder campingbewoners is het bezit van de vogel een statussymbool geworden.

Bonte Vliegenmepper

Henny Herps
van www.devogelleedshow.nl

ISSN: 2213-820X